

change significantly. Thus the distribution of the deposits attracted from non-financial corporations for the I quarter 2013 is given in the figure 3.

During 2012 the volume of the deposits attracted from non-financial corporations, increased by 13,9 % (20,2 billion UAH). In 01.01.2013 it made 173,32 billion UAH. As picture 2 shows, it is visible that in 2012 of 26,6 % of deposits it from the trade sphere (27,1 % as of 01.01.2012) was attracted. 17,8 % were the share of processing industry (19,6 % as of 01.01.2012) aimed at operations with real estate – 13,5 % (15,8 % as of 01.01.2012).

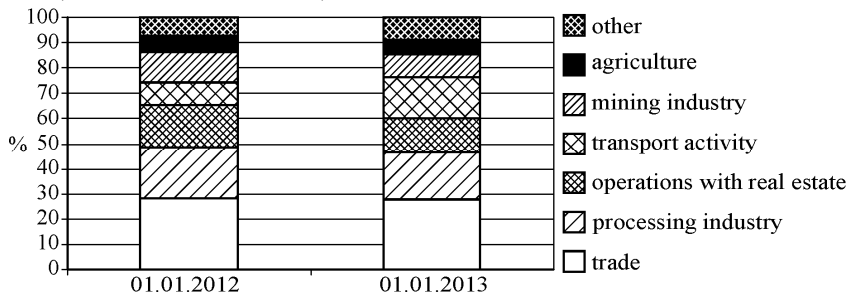

Figure 2. Structure of the attracted deposits on kinds of activity

It should be noted that the share of the deposits attracted from the sphere "transport activity", – from 8,4 % as of 01.01.2012 significantly increased to 15,5 % as of 01.01.2013 y. For the first 3 months 2013 the size of the deposits attracted from non-financial corporations, almost didn't change. In 01.04.2013 it made 173,26 billion UAH. (173,32 billion UAH. as of 01.01.2013). Following the results of the I quarter 2013 of 25,6 % of deposits were attracted from the sphere of wholesale and retail trade. 17,4 %, are used in processing industry, 13,3 % – in agriculture, 8,3 % – in mining industry, 8,0 % – in professional, scientific and technical activity, 27,5 % in other types [4].

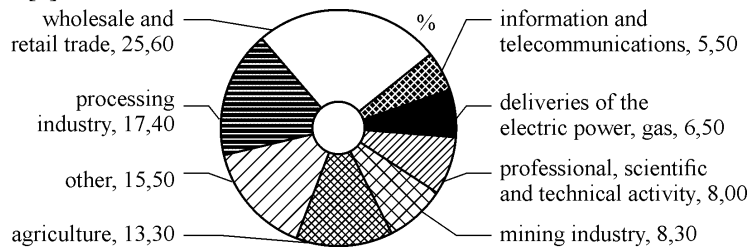

Figure 3. Structure of the attracted deposits on kinds of activity in 01.04.2013

Conclusion. Thus, the carried-out analysis of the main operations of banks shows the need of elimination of the mistakes made while forming a deposit and credit portfolio.

Literature

1. Volkova N.I. Banking System: a training aid in 2 volumes / N.I. Volkova, R.A. Gerasimenko, O.I. Karpova et al. – Donetsk : Publishing house "Noulidzh" (Donetsk separation), 2013. – 374 p.
 2. A Rating agency of Rurik. [Electronic resource]. – Mode of access http://www.rurik.com.ua/documents/research/of_Bs_kv_2013.pdf.

3. IBI Rating. [Electronic resource]. – Mode of access <http://www.ibi.com.ua/ru/press-release/bankovskaya-sistema-ukrainy>.

4. Basic performance of banks indicators on August, 1, 2013 // Announcer of NBU. – 2013. – № 8. – Pp. 45-46.

Волкова В.В. Аналіз основних операцій комерційних банків

Обґрунтовано важливість кредитних операцій комерційного банку. Проведено аналіз наданих банками кредитів. Визначено низький рівень довіри до національної валюти України. Встановлено складність отримання банківського кредиту в іноземній валюті. Зазначено позитивну динаміку основних показників діяльності банків. Наведено характеристику зобов'язань у розрізі груп банків. Охарактеризовано сутність депозитних операцій комерційного банку. Визначено структуру депозитного портфеля українських банків. Розглянуто структуру депозитного портфеля нефінансових корпорацій за видами діяльності.

Ключові слова: банк, кредитні операції, прострочена заборгованість, зобов'язання банків, депозитні операції.

Волкова В.В. Анализ основных операций коммерческих банков

Обоснована значимість кредитних операцій коммерческого банка. Проведен аналіз виданих банками кредитов. Установлен низкий уровень доверия к национальной валюте Украины. Определена сложность получения банковского кредита в иностранной валюте. Отмечена положительная динамика основных показателей деятельности банков. Приведена характеристика обязательств в разрезе групп банков. Охарактеризована сущность депозитных операций коммерческого банка. Определена структура депозитного портфеля украинских банков. Рассмотрена структура депозитного портфеля нефинансовых корпораций по видам деятельности.

Ключевые слова: банк, кредитные операции, просроченная задолженность, обязательства банков, депозитные операции.

УДК 657

Доц. В.І. Воськало, канд. екон. наук;

ст. викл. Н.М. Воськало, канд. екон. наук – НУ "Львівська політехніка"

ВІДОБРАЖЕННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РІЗНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ

Розглянуто особливості відображення у фінансовій звітності власного капіталу для підприємств різних організаційно-правових форм, видів діяльності, суб'єктів малого підприємництва, підприємств, які складають фінансову звітність із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності. Проведено порівняння Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" з Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 1 "Подання фінансової звітності" у частині відображення інформації про власний капітал.

Ключові слова: власний капітал, фінансова звітність, НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", міжнародні стандарти фінансової звітності.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання. Її метою є надання інформації про власний капітал підприємства, яка є корисною для власників та широкого кола користувачів під час прийняття ними економічних рішень щодо його примноження та ефективності використання. Перехід України на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та звітності потребує адекватного відображення власного капіталу у

звітності для зрозумілості та корисності її користувачам та гармонізації чинних НП(С)БО із МСБО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Проблеми відображення власного капіталу у фінансовій звітності розглянуто в працях А.В. Боднарчук [1], Н.М. Гудзенко, Т.П. Горобець [3], Н.В. Прохар [9], Т.С. Яровенко, К.П. Свистільник [10] та інших науковців. Однак окремі особливості відображення власного капіталу у фінансовій звітності підприємств залишаються не розкритими.

Мета дослідження: проаналізувати вимоги до розкриття інформації про власний капітал у розрізі підприємств різних організаційно правових форм, видів діяльності тощо.

Основний матеріал дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів. Фінансова звітність в Україні складається відповідно до НС (П) БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", НС (П) БО 2 "Консолідована фінансова звітність", П(С)БО 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства", П(С)БО 29 "Фінансова звітність за сегментами", Міжнародних стандартів фінансової звітності, а також з урахуванням Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності та Методичних рекомендацій з перевірки порівняності показників фінансової звітності.

Вимоги до розкриття інформації про власний капітал залежать від організаційно-правової форми підприємства, його величини, виду діяльності, вибору складання звітності на основі міжнародних або національних стандартів бухгалтерського обліку тощо.

Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [8], фінансова звітність підприємства (крім бюджетних установ, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та суб'єктів малого підприємства, визнаних такими відповідно до чинного законодавства) включає: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітів, а для суб'єктів малого підприємства і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності національними положеннями (стандартами) встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати. Критерії ж віднесення до суб'єктів малого підприємства визначає Господарський кодекс [2], згідно з яким до них відносяться суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та різної форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України. Тобто такі суб'єкти господарювання можуть складати звітність згідно з вимогами П(С)БО 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства". У цьому стандарті передбачено складання двох видів фінансової звітності – звичайної і спрощеної.

Для складання спрощеної фінансової звітності суб'єкти малого підприємства додатково повинні відповідати таким вимогам:

1) визначеним пунктом 154.6 статті 154 розділу III Податкового кодексу України [7] (застосовувати ставку податку на прибуток 0 %, при цьому розмір

доходів має не перевищувати 3 млн грн, нарахована зарплата – бути не меншою двох мінімальних зарплат та відповідати одному з таких критеріїв: бути утвореними в установленому законом порядку після 1 квітня 2011 р.; діючими, у яких протягом трьох послідовних попередніх років щорічний обсяг доходів задекларовано в сумі, що не перевищує 3 млн грн, та в яких середньооблікова кількість працівників не перевищувала 20 осіб; які були зареєстровані платниками єдиного податку в період до набуття чинності ПКУ та в яких за останній календарний рік обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становив до 1 млн грн та середньооблікова кількість працівників становила до 50 осіб), та мати право на застосування спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат;

2) бути платниками єдиного податку, які відповідають критеріям, визначеним підпунктом 4 пункту 291.4 статті 291 глави 1 розділу XIV Податкового кодексу України (юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, які протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв: середньооблікова кількість працівників не перевищує 50 осіб, обсяг доходу не перевищує 5 млн грн).

У таких юридичних осіб у Спрощеному фінансовому звіті суб'єкта малого підприємства власний капітал у Балансі показується лише двома рядками: 300 "Капітал" та 350 "Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)". При цьому у звітності не виділяють таку важливу складову власного капіталу, як статутний або пайовий капітал, який підлягає реєстрації і не може бути зменшеним без внесення відповідних змін в установчі документи. Зміни ж у нерозподіленому прибутку можна побачити лише у Звіті про фінансові результати у рядку 150 "Чистий прибуток (збиток)".

У Фінансовому звіті суб'єкта малого підприємства складові власного капіталу відображаються ширше у таких рядках:

- рядок 300 "Статутний капітал", у якому показується сума зафіксованого в установчих документах статутного капіталу або сума фактичного внеску власників до статутного капіталу підприємства, для якого не передбачена його фіксована сума;
- рядок 320 "Додатковий капітал", у якому, крім суми дооцінки необоротних активів, вартості безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб необоротних активів, внесків засновників підприємства понад статутний капітал та інших видів додаткового капіталу, який формується у процесі діяльності підприємства, показується ще сума пайового капіталу (пайових внесків) членів споживчого товариства, спілок та інших організацій, який формується в момент його створення і у повній фінансовій звітності показується в Балансі (Звіті про фінансовий стан) у рядку 1400 "Зареєстрований (пайовий) капітал", а не як додатковий капітал;
- у рядку 340 "Резервний капітал" наводиться сума резервів, створених відповідно до законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства, при цьому зовнішні користувачі звітності не можуть побачити яку частину резервного капіталу було використано у звітному періоді;
- рядок 350 "Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)" – відображається сума нерозподіленого прибутку або непокритого збитку, який залишився на підприємстві після його використання;
- у рядку 360 "Неоплачений капітал" відображається не лише сума заборгованості власників за внесками до статутного капіталу, яка повинна бути погашена

протягом року, а й сума вилученого капіталу, який може призвести до необхідності зменшення статутного капіталу, у разі відсутності бажаних його викупити.

Аналогічно до Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва у Звіті про фінансові результати у рядку 150 "Чистий прибуток (збиток)" показують суму чистого прибутку, отриманого протягом звітного періоду до його розподілу.

Однак складати фінансову звітність відповідно до вимог П(С)БО 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва" можуть лише ті підприємства, які не застосовують міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і звітності. У разі застосування міжнародних стандартів навіть підприємства, що відповідають критеріям суб'єкта малого підприємництва, повинні складати повну фінансову звітність.

Фінансову звітність за міжнародними стандартами зобов'язані складати публічні акціонерні товариства, банки, страховики, а також підприємства, які провадять господарську діяльність: з надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення; з недержавного пенсійного забезпечення; допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг і страхування.

Склад фінансової звітності за НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" майже повністю відповідає структурі фінансової звітності згідно з МСБО 1 "Подання фінансової звітності" [4]. Проте, враховуючи те, що МСБО 1 не визначено чітко встановлених форм фінансової звітності і, для їх складання підприємства використовуються формами визначеними НП(С)БО 1, виникають деякі суперечності. Зокрема, згідно з МСБО 1 Звіт про фінансовий стан повинен включати, як мінімум, статті, що подають такі суми: випущений капітал і резерви, що відносяться до власників материнського підприємства, зобов'язання та активи щодо поточного податку [4, п. 54]. Власний капітал та резерви, водночас, поділяють на різні класи, такі як: сплачений капітал, емісійний дохід та капітальні резерви [4, п. 78], що не зовсім відповідає класифікації складових власного капіталу згідно з НП(С)БО.

Також, згідно з МСБО 1, суб'єкт господарювання повинен розкривати таку інформацію у звіті про фінансовий стан або в примітках:

- а) для кожного класу акціонерного капіталу: кількість акцій, дозволених до випуску; кількість випущених і повністю сплачених акцій, а також випущених, але не повністю сплачених акцій; номінальну вартість однієї акції або факт відсутності номінальної вартості акцій; узгодження кількості акцій в обігу на початок та на кінець періоду; права, привілеї та обмеження, які супроводжують цей клас, включаючи обмеження з виплати дивідендів і повернення капіталу; частки в суб'єкті господарювання, утримувані суб'єктом господарювання чи його дочірніми або асоційованими підприємствами; акції, зарезервовані для випуску на умовах опціонів і контрактів з продажу, включаючи умови та суми;
- б) опис характеру призначення кожного резерву у власному капіталі [4, п. 79].

Проведений аналіз вимог МСБО 1 та НП(С)БО 1 свідчить, що вимоги до Звіту про зміни у власному капіталі відповідають змісту та формі Звіту про власний капітал щодо інформаційного забезпечення. Зокрема у ньому відображається інформація про: загальний сукупний прибуток за період, впливи ретроспективно-

го застосування або ретроспективного перерахунку для кожного компонента власного капіталу, зіставлення вартості на початок та на кінець періоду тощо.

Проте суб'єкт господарювання повинен подавати у Звіті про зміни у власному капіталі або у примітках суми дивідендів, визнаних як виплати власникам протягом цього періоду, а також відповідну суму дивідендів на акцію [4, п. 107]. Згідно з НП(С)БО 1, інформація щодо випуску акцій та отримання дивідендів наводиться лише частково у ф. 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)". Також суб'єкт господарювання повинен додатково розкривати у примітках: суму дивідендів, запропонованих або оголошених перед затвердженням фінансової звітності до випуску, але не визнаних як виплату власникам протягом періоду, та відповідну суму на акцію та суму будь-яких невизнаних кумулятивних привілейованих дивідендів [4, п. 137].

Для виконання вимог МСБО 1 суб'єкт господарювання розкриває додатково:

- а) якісну інформацію про цілі, політики та процеси суб'єкта господарювання стосовно управління капіталом, включаючи опис того, що управляється як капітал; характер зовнішніх вимог та як ці вимоги враховані в управлінні капіталом; та як досягаються цілі з управління капіталом;
- б) зведені кількісні дані про те, що управляється як капітал.
- в) виконання протягом періоду зовнішніх вимог стосовно капіталу, що поширюються на нього та наслідки такого невиконання.

Ці розкриття суб'єкт господарювання формулює на основі внутрішньої інформації, наданої керівному персоналу [4, п. 135]. Отож, можна стверджувати, що МСБО 1 передбачає розкриття набагато ширшого кола інформації, ніж це передбачено вимогами НП(С)БО 1, і відображення такої інформації необхідно враховувати під час подальшого вдосконалення та гармонізації вітчизняної звітності із МСБО 1.

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності [5], у Балансі (Звіті про фінансовий стан) в статті "Зареєстрований (пайовий) капітал" наводиться зафіксована в установчих документах сума статутного капіталу, іншого зареєстрованого капіталу, а також пайовий капітал у сумі, яка формується відповідно до законодавства, тобто йдеться саме про зареєстрований капітал. Аналогічну назву має рахунок 40 "Зареєстрований (пайовий) капітал", кредитове сальдо якого і відображається в наведеному вище рядку фінансової звітності. Однак Наказом Міністерства фінансів України № 627 від 27.06.2013 р. "Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку" до рахунку 40 внесено додатковий субрахунок 404 "Внески до незареєстрованого статутного капіталу". Таким чином у 1400 рядок Балансу (Звіту про фінансовий стан) потрапляє не лише зареєстрований, але тимчасово відображається незареєстрований капітал, який оголошено. Сальдо субрахунку 404 після реєстрації статутного капіталу в установленому порядку списується у кореспонденції із кредитом субрахунку 401 "Статутний капітал", а у разі якщо підприємству відмовлено в реєстрації статутного капіталу, то в кореспонденції з дебетом субрахунку 404 "Внески до незареєстрованого статутного капіталу" відображаються операції з повернення активів, які надходили як внески. Таким чином, може бути

тимчасово завищена сума зареєстрованого капіталу, який є гарантією захисту прав кредиторів. На нашу думку, такі внески доцільніше обліковувати як додатковий капітал і показувати їх у статті "Зареєстрований (пайовий) капітал" лише після фактичної реєстрації.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На нашу думку, у Балансі (Звіті про фінансовий стан) недоцільно у складі зареєстрованого (пайового) капіталу показувати внески до незареєстрованого статутного капіталу, оскільки в разі відмови в його реєстрації внески будуть повернуті засновникам підприємства, без погодження з кредиторами.

Таким чином інформація про власний капітал у суб'єктів малого підприємництва, які не складають фінансову звітність за міжнародними стандартами, не повною мірою забезпечує потреби зовнішніх користувачів, оскільки до цих форм не передбачено складання приміток, які пояснюють причини змін у складових власного капіталу. Найповніше інформацію про власний капітал наводять підприємства, які складають фінансову звітність із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності.

МСБО 1 передбачає розкриття набагато ширшого кола інформації, ніж це передбачено вимогами НП(С)БО 1, і відображення такої інформації необхідно враховувати під час подальшого вдосконалення та гармонізації вітчизняної звітності із МСБО 1.

Література

1. Боднарчук А.В. Особливості розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності / А.В. Боднарчук. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://ic.faaaf.org.ua/pdf/139-osoblivosti-rozkrittta-informacii-pro-vlasniyu-kapital-u-finansoviy-zvitnosti.pdf>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р., № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003 р., № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Гудзенко Н.М. Звіт про власний капітал: порядок складання та шляхи удосконалення / Н.М. Гудзенко, Т.П. Горобець. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Economics/60336.doc.htm
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 "Подання фінансової звітності". [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р., № 433. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod>
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р., № 73.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011 р., № 13-14, № 15-16, № 17, ст. 112. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р., № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999 р., № 40, ст. 365. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
9. Прохар Н.В. Особенности и дискуссионные аспекты финансовой отчетности в соответствии с Национальным Положением (стандартом) бухгалтерского учета / Н.В. Прохар. [Електронний ресурс]. – Доступний з [http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/1814/1/Стаття Ф3 за НПСБО.pdf](http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/1814/1/Стаття%20Ф3%20за%20НПСБО.pdf)
10. Яровенко Т.С. Удосконалення методології бухгалтерського обліку власного капіталу у сучасних умовах / Т.С. Яровенко, К.П. Свистільник // Вісник Дніпропетровського університету: зб. наук. праць. – Сер.: Економіка. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201372/yaroveko-svistilnik1.html>

Воськало В.И., Воськало Н.М. Отражение собственного капитала в финансовой отчетности компаний различных организационно-правовых форм

Рассмотрены особенности отражения в финансовой отчетности собственного капитала для предприятий различных организационно-правовых форм, видов деятельности, субъектов малого предпринимательства, предприятий, составляющих финансовую отчетность с применением международных стандартов финансовой отчетности. Проведено сравнение Национального положения (стандарта) бухгалтерского учета 1 "Общие требования к финансовой отчетности" с Международным стандартом бухгалтерского учета 1 "Представление финансовой отчетности" в части отражения информации о собственном капитале.

Ключевые слова: собственный капитал, финансовая отчетность, НП (С) БУ 1 "Общие требования к финансовой отчетности", международные стандарты финансовой отчетности.

Voskalo V.I., Voskalo N.M. Equity Presentation in the Financial Statements of Different Organizational and Legal Forms

The equity features to be represented in the financial statements for companies of different legal forms, activities, small businesses, companies that prepare financial statements using International Financial Reporting Standards are specified. The comparison of National Provisions (Standard) Accounting 1 "General Requirements for Financial Statements" to IAS 1 "Presentation of Financial Statements" in terms of providing information concerning equity is drawn.

Key words: equity, financial statements, NP (S) 1 "General Requirements for Financial Statements", IFRS.

УДК 336.22

*Доц. Н.Б. Демчишак, канд. екон. наук;
магістрант О.-О.В. Процак – Львівський НУ ім. Івана Франка*

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ФІСКАЛЬНИЙ ТА РЕГУЛЮВАЛЬНИЙ АСПЕКТИ ВПЛИВУ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Розглянуто становлення непрямого оподаткування у світі та в Україні зокрема. Розкрито етапи формування вітчизняної системи непрямого оподаткування. Проаналізовано фіскальний потенціал непрямих податків та їх регулювальний вплив в умовах ринкової економіки. Розглянуто динаміку надходжень непрямих податків в Україні і їх роль у наповненні бюджету за останні шість років. Наведено переваги і недоліки непрямого оподаткування та запропоновано напрями його вдосконалення в Україні. Окреслено основні шляхи реформування непрямого оподаткування у контексті посилення його фіскального та регулювального впливу.

Ключові слова: система оподаткування, непряме оподаткування, фіскальний потенціал, регулювальний вплив, ПДВ, акцизний податок, мито.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку України чільне місце з-поміж ключових проблем економіки посідає питання удосконалення національної системи оподаткування. Насамперед це робиться з метою наповнення бюджету країни та пов'язано із суто фіскальними цілями в умовах перманентного дефіциту фінансових ресурсів у державі. Тому сьогодні залишається відкритим питання вибору податкової політики та побудови справедливої і зрозумілої системи оподаткування. Адже основною метою податкової політики по-